

ADVARSEL:

Ny datalov kan skade historieforskningen

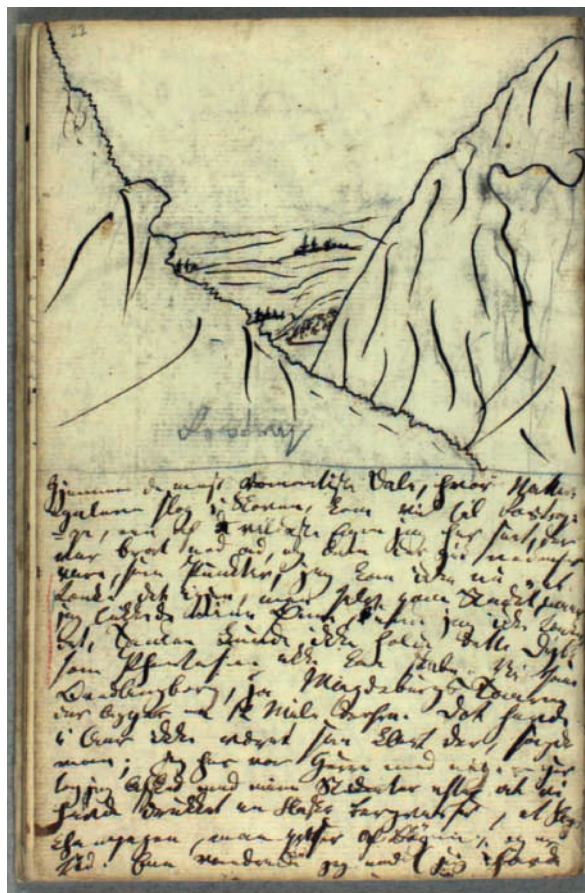
Fremtidens historikere løber ind i et stort problem, når de skal undersøge vores tid: manglende data. Den nye europæiske persondataforordning, GDPR, kan nemlig få virksomheder til at slette vigtig viden, frygter to forskere.

Ville H.C. Andersens besøg på parisiske bordeller være kendt i dag, hvis hans private breve og dagbøger havde været underlagt den nye europæiske persondataforordning? Ville forskerne have adgang til Rigsarkivets lister over medlemmer af det danske nazistparti under krigen?

Nej, vurderer to historikere over for Magisterbladet.

“Den nye persondataforordning er dybt foruroligende for os historikere, fordi en masse vigtige oplysninger kan blive slettet i frygt for ikke at overholde loven. Vi ender med at rydde historien, hvis ikke vi tænker os om. Mange af de oplysninger, vi har om Andersen og hans samtid, ville næppe have overlevet de nye EU-regler”, siger professor og centerleder for H.C. Andersen Centret på SDU Johs. Nørregaard Frandsen.

Blandt andet ved vi fra Andersens personlige dagbøger, at han i september 1867 gik på et bordell i Paris for “at se på fruentimmer; jeg gik aldeles uskyldig derfra, men havde talt en hel del med det stakkels barn, som jeg havde ondt af og som undrede sig over at jeg kun ville snakke med hende”. Eller at han 27 år tidligere kort konstaterede følgende i sin almanak: “Øm i penis”. Næp-

H.C. Andersens mange dagbøger og breve blev ved hans død arkiveret af vennen Edvard Collin. Herunder denne dagbog fra Andersens første udlandsrejse til Tyskland i 1867, der udover forfatterens egne tegninger også indeholder de første manuskripter til gennembrudsdiget “Det døende Barn” og eventyret “Prindsessen paa Ærten”.

Kilde: Den Collinske Samling, Det Kongelige Bibliotek

pe oplysninger, der ville være kommet med, hvis vennen Edvard Collin skulle have taget hensyn til dataloven, da han omhyggeligt arkiverede Andersens dagbøger og breve efter hans død.

Historiens stemme skal sikres

Persondataforordningen, der forkortes GDPR og derfor er blevet kendt som “Gitte og Per” blandt personer med onkelhumor, trådte i kraft 25. maj og gælder i alle EU’s medlemslande. De nye regler skal sikre, at virksomheder hverken sjusker eller fuser, når de behandler personlige data om privatpersoner, og de giver EU-borgere ret til at vide og begrænse, hvordan deres personlige data bruges, herunder retten til at kræve oplysninger slettet eller berigtiget. Brud på reglerne kan medføre bøder på op til 20 mio. euro eller fire procent af en virksomheds omsætning.

Op det er såmænd en fornuftig tanke, mener Johs. Nørregaard Frandsen. Han savner imidlertid at høre, hvordan fremtidens historieforskning kan sikres.

“Vi kan hurtigt blive enige om, at det ikke nytter, at cpr-numre, sygdomsjournaler og lønoplysninger ligeså flyder rundt. Det er godt, at der bliver gjort noget ved det. Problemet er, at den skurebørste, som kommer med GDPR, også tager en

masse data med, som kunne have været vigtig viden for fremtidens historikere”, siger han.

For forskere betyder EU-forordningen blandt andet, at de ikke længere kan nøjes med at indberette behandling af følsomme persondata, men skal gøre det for alle slags oplysninger, der kan henføres til enkeltpersoner. Forskerne er dog undtaget den del af EU-forordningen, der gør det forbudt at behandle følsomme personoplysninger om for eksempel etnicitet, politiske overbevisninger og genetik.

Det er imidlertid ikke så meget kravene til forskerne, der er bekymrende, men derimod det, der sker i de mindre virksomheder og foreninger, mener professor Niels Brügger, der forsker i internettets historie på Aarhus Universitet.

“Problemet opstår, fordi de små virksomheder og frivillige foreninger, som er dækket ind af de generelle regler, risikerer at slette en masse værdifuld viden”, siger Niels Brügger.

“Hvis jeg sidder i en lille, frivillig sportsklub og læser om det her GDPR, så vil jeg sikkert tænke: “Jeg må hellere bare slette alt”. De har jo ikke tid til at fedte med detaljerne. Men det kan være vigtig viden i fremtiden, der bare forsvinder”, siger Niels Brügger.

For eksempel ville det berømte Bovrup-Kartotek, en afskrift af medlemslisten i Danmarks Nationalsocialistiske Arbejderparti, DNSAP, være blevet slettet, hvis GDPR havde været i kraft i 1940'erne, vurderer han.

Niels Brügger så derfor gerne, at for eksempel Rigsarkivet og de små

lokalarkiver tilbød en service, hvor virksomheder og foreninger kunne deponere deres data med henblik på forskningsbrug i stedet for blot at slette dem.

“Jeg savner en diskussion af, hvordan vi gør det her på en måde, hvor vi sikrer potentielt vigtigt kildemateriale for fremtidens historieforskning. Det er uransageligt, hvad der kan blive en interessant historisk kilde om 20, 50 eller 100 år, og derfor skal vi gemme så meget som muligt”, siger han.

Formand for Dansk Magisterforening Camilla Gregersen mener også, der er brug for en stærkere indsats.

“Vi skal selvfølgelig sikre, at fremtidens forskere ikke mister adgang til værdifulde kilder”, siger hun.

“Her er der brug for en massiv oplysningsindsats, så virksomheder og organisationer bliver bevidste om, hvordan de bevarer værdifulde oplysninger”. ■

“Vi ender med at rydde historien, hvis ikke vi tænker os om”.

Johs. Nørregaard Frandsen, professor og centerleder

magisterbladet

797 %

Så meget er antallet af unikke sidevisninger steget på magisterbladet.dk fra 1. kvartal 2015 til første kvartal 2018.

I 1. kvartal 2015 havde magisterbladet.dk 31.125 unikke sidevisninger, mens det tilsvarende tal i 2017 var 277.277.

Læs de daglige nyheder på

MAGISTERBLADET.DK

